Notes florístiques de les Illes Balears (XVI)

Guillem ALOMAR i Joan Carles SALOM

SHNB

SOCIETAT D'HISTÒRIA NATURAL DE LES BALEARS

Alomar, G. i Salom, J.C. 2003. Notes florístiques de les Illes Balears (XVI). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 46: 141-143. ISSN 0212-260X. Palma de Mallorca.

En aquest treball s'aporten dades corològiques d'alguns tàxons interessants per a la flora de les Illes Balears. Destaquem: *Gennaria diphylla* (Link) Parl., *Hydrocotyle bonariensis* Lam., *Physalis peruviana* L. i *Teucrium dunense* Sennen x *Teucrium polium* L. subsp. *capitatum* (L.) Arc.
Paraules clau: *florística, corologia, flora vascular, Illes Balears.*

Chorological notes on some interesting taxa of the Balearic flora are reported, of which the following are outstanding: *Gennaria diphylla* (Link) Parl., *Hydrocotyle bonariensis* Lam., *Physalis peruviana* L. and *Teucrium dunense* Sennen x *Teucrium polium* L. subsp. *capitatum* (L.) Arc.
Keywords: *floristics, chorology, vascular flora, Balearic Islands.*

Guillem ALOMAR; Consell de Mallorca, Dept. de Medi Ambient; C/ General Rierra 111, 07011 Ciutat de Mallorca; Joan Carles SALOM; Conselleria Medi Ambient. Govern Balear; C/ Reina Constança s/n; 07006 Palma de Mallorca.

Recepció del manuscrit: 3-desembre-03; revisió acceptada: 30-desembre-03.

Introducció

En aquesta nota florística, es segueix ampliant les dades corològiques de la flora Balear. S'aporten dades per un total de 13 tàxons de plantes vasculars; que són novetats florístiques o que tenen una distribució poc coneguda per a la flora de les Illes Balears. Les novetats per al conjunt de les Illes Balears s'assenyalen amb dos asteriscs (**) i les novetats insulars amb un (*). Per a cada localitat s'especifica la quadrícula del reticle UTM d'1 x 1 km.

Resultats

Aphanes arvensis L.

El peu de lleó petit és una petita rosàcia de distribució Lateeuropea rara a les muntanyes de Mallorca (Bolòs i Vigo, 1984-2001).

Puig des Tossals Verds, Escorca (DE 4.84/44.04; 1.116 m).

Voltes d'en Galileu, Escorca (DE 4.88/44.07; 1.000 m).

Es Coll i Pla de sa Creu a Montcaire, Fornalutx (DE 4.79/44.07; 4.80/44.07; 739-789 m).

Aphanes floribunda (Murb.) Rothm.

El peu de lleó és una petita rosàcia de distribució Mediterrània rara a les muntanyes de Mallorca (Bolòs i Vigo, 1984-2001). Bonafè (1977-1980) tan sols la cita de Lluc fins al Teix.

Comellar de sa Rateta, Escorca (DE 4.82/44.03; 4.82/44.02; 750-1.028 m).

Aristolochia bianorii Sennen & Pau ex Pau

El carabassó de muntanya és un endemisme de les Gimnèsies freqüent a la part septentrional de la serra de Tramuntana i més rara a la zona central (Alomar *et al.*, 1997).

Ses Rotes de Caimari (DE 4.91/44.02; 200-400 m). Petita població al camp marjat amb olivar.

Asplenium balearicum Shivas

La falzia de riba viu a les illes tirrèniques (Caprària, Sardenya, Còrsega, Palmarola, Pantelleria i Ponza) (Alomar, 2003). A Menorca es localitza, principalment, a la costa nord sobre substrat silici i a l'illa d'en Colom.

Cala en Turqueta (EE 5.78/44.20; 10 m).

Bupleurum tenuissimum L.

L'orella de conill té una distribució Holàrtica (Bolòs i Vigo, 1984-2001). A Mallorca tan sols hi ha dues cites a la part central de la serra de Tramuntana: Sóller (Bianor, 1917) i barranc de Biniaraix (Vicens, 1988); i de Menorca: cala de sa Torreta i sa Boal Vella (Fraga *et al.*, 2000).

Ca n'Aloi, Pollença (EE 4.99/44.10; 140 m). Localitzada a marjades d'olivar i garrover llaurades.

Genista tricuspidata Desf. subsp. ***sparsiflora*** (Ball) Maire

La gatova té una distribució Ibero-magrebina (Talavera in Castroviejo *et al.*, 1986-2001). A Mallorca és abundant, i es localitza principalment, a la part meridional i oriental de Mallorca (Alomar *et al.*, 1997).

Son Olesa, Valldemossa (DD 4.65/43.95; 390 m). Un petit redol d'uns 100 m^2 de gatova.

* ***Gennaria diphylla*** (Link) Parl.

Les mosques verdes viuen al sud de la península ibèrica, Nord d'Àfrica; i les illes Canàries, Madeira, Portosanto, Còrsega, Sardenya i Pitiüses (Delforge, 2002). Les primeres cites a les Illes Balears són de Wittenberg (1976) a Formentera i de Terrisse (1984) a Eivissa.

Sa Cova, Valldemossa (DD 4.62/43.94; 115-140 m). El 07.03.2002 es varen observar dos petits nuclis formats per 19 plantes, nou de les quals estaven en flor; sobre substrat àcid, a vora un camí i a unes antigues marjades d'olivar que han estat eixarmades.

Durant una visita el 2003; han estat localitzats 22 exemplars, amb un petit increment de la població. La seva fenologia és de principis de mars fins a principis d'abril.

** ***Hydrocotyle bonariensis*** Lam.

Herba higròfila de jonqueres no halòfiles originària d'Amèrica del Sud (Bolòs i Vigo, 1984-2001).

Clot de s'Aigüa, Son Valentí, Banyalbufar (DD 4.61/43.92; 324 m). Localitzada una petita població a l'antiga pedrera.

** ***Physalis peruviana*** L.

El fanalet groc és una solanàcia d'origen Neotropical, que és subespontània a terres mediterrànies marítimes (Bolòs i Vigo, 1984-2001).

S'Hort de sa Baduia, Valldemossa (DD 4.67/43.94; 360 m): 2 exemplars en flor i fruit a l'hort.

Rubus caesius L.

El romegueró té una distribució Lateeuropea (Bolòs i Vigo, 1984-2001). A Mallorca és rara i localitzada (Bonafè, 1977-1980) i més freqüent a la part oriental de Menorca (Fraga *et al.*, 2000).

Vinromà, Muro (EE 5.05/44.00; 40 m): ha estat observada a la vorera dels horts i a una antiga pedrera transformada amb hort.

Puig de Son Pentinat (ED 5.32/43.89; 75 m): fa bardissa a les voreres de l'antiga via del tren.

Camí des Polls, Muro (EE 5.06/44.04; 5.06/44.03; 5.07/44.03; 2 m): aquest tàxon ja va ser citat per Knoche (1921-23) a s'Albufera de Mallorca; però no va ser observat per Alomar (1995).

Font de s'Ermita, Betlem (ED 5.27/43.98; 275 m): penjant de la paret seca damunt la font.

Font d'en Simó, Maò (FE 6.03/44.17; 6.03/44.18; 6.04/44.18; 40-90 m): fa bardissa a les voreres del camí empedrat que discorre pel torrent.

Barranc d'Algendar (EE 5.81/44.21; 5.82/44.21; 20 m): fent bardissa a les voreres del torrent.

Pedreres de s'Hostal, Ciutadella (EE 5.74/44.28; 43 m): penjant dels murs de l'antiga pedrera.

** ***Teucrium dunense*** Sennen x ***Teucrium polium*** L. subsp. ***capitatum*** (L.) Arc.

Punta des Fenicis, Santa Margalida (EE 5.15/44.00; 5.16/44.00; 2 m): el 20.05.2001 s'observaren 5 exemplars mesclats entre els pares, vora el jaciment megalític. El fort temporal d'octubre de 2001 va arrabassar la major part de la vegetació costera d'aquesta riba.

Senecio malacitanus Huter

El lletsó de fulla estreta té una distribució Ibero-magrebina (Bolòs i Vigo, 1984-2001). A Mallorca és rara (Bonafè, 1977-1980); amb la seva principal població a sa Dragonera (Estelrich *et al.*, 1996).

Club de Mar, Palma (DD 4.69/43.80; 2 m): 2 exemplars entre la gespa del jardí.

Torrent Vall d'en March, Pollença (DE 4.97/44.13; 50 m): petita població dins el llaç del torrent.

Conques, Puigpunyent (DD 4.58/43.84; 300-400 m): petita població dins el llaç del torrent.

Verbascum blattaria L.

Escrofulariàcia de distribució Lateeuropea (Bolòs i Vigo, 1984-2001). Està citada per Benedi *et al.* (1989) a la part central de la serra de Tramuntana.

Sa Roca, Albufera de Mallorca (EE 5.09/44.05; 1 m): fotografiat un exemplar en poncelles devora les vaqueries.

Bibliografia

Alomar, G. 1994. *Petita guia de les Orquídies de les Balears*. Govern Balear. Conselleria d´Agricultura i Pesca. Direcció General d´Estructures Agràries i Medi Natural.

Alomar, G. 1995. Apunts sobre la flora del Parc Natural de s'Albufera de Mallorca. *In*: Martínez-Taberner, A. i Mayol, J. (Edits.). *S'Albufera de Mallorca*. Mon. Soc. Hist. Nat. Balears, 4: 49-88. Ed. Moll, Palma de Mallorca.

Alomar, G. 2003. *Les falgueres de les Balears*. Quaderns de natura de les Balears. Edicions Documenta Balear.

Alomar, G., Mus, M. i Rosselló, J.A. 1997. *Flora endèmica de les Balears*. Consell Insular de Mallorca. FODESMA. Graf. Mallorca.

Benedí, C, Orell, J. i Orell Jaquatot, J.J. 1989. Notes taxonòmiques nomenclaturals i corològiques de les espècies *Verbascum* L. (*Scrophulariaceae*) a Mallorca. *Butll. Inst. Catalana Hist. Nat.*, 57: 61-64.

Bolòs, O. i Vigo, J. 1984-2001. *Flora dels Països Catalans*. Ed. Barcino. Barcelona.

Bonafè, F. 1977-1980. *Flora de Mallorca*. Ed. Moll. Palma de Mallorca.

Talavera In: Castroviejo, S; M. Lainz; G. López González; P. Montserrat; F. Múñoz Garmendia; J. Paiva & L. Villar (Edits.) 1986-2001. *Flora Ibérica*. Real Jardín Botánico, CSIC. Madrid.

Delforge, P. 2002. *Guía de las Orquídeas de España y Europa*. Lynx Ediciones.

Estelrich, J., Ordines, G., Grimalt, M., Fornós, J. Gelabert, B.; Rodríguez-Perea, A., Mus, M., Alomar, G.; Palmer, M., Pons, G.X., Pons. M.; Estarellas; Mª. M. i Reynés, T. 1996. *Sa Dragonera. Parc Natural*. Consell Insular de Mallorca. FODESMA. Ed. Baltar & Asociados.

Fraga, P., Mascaró, C., García, O., Pallicer, X., Pons, M. i Truyols, M. 2000. Notes i contribucions al coneixement de la flora de Menorca (I). *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 43: 63-75.

Hansen, K. i R. 1988. *Gennaria diphylla* (link) Parl. auf den Balearen. Ein Neufund auf Ibiza?- *Mitt. Bl. Arbeitskr. Heim. Orch. Baden- Württ.*, 20 (2): 439-441.

Knoche, H. 1921-23. Flora Balearica. Etude phytogéographique sur les îles Baléares. Ed. Imp. Roumégous et Déhen. Montpellier.

Terrise, J. 1984. Sur la présence de *Gennaria diphylla* aux Baléares. Bull. Soc. Bot Centre-Ouest n.s. 15: 45-46.

Wittenberg, G. Von 1976. *Gennaria diphylla* Parl. auf Formentera. New für die Balearen. *Linzern Biol. Beitr.* 8: 329-331.

Vicens, J. 1988. *Bupleurum tenuissimum* L. a les illes Balears. *Boll. Soc. Hist. Nat. Balears*, 31: 143-144.